

”Tala med oss, inte om oss”

En diskursanalys av ”Rosengårdsrapporten”

Av Bahar Satarpour

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSK30
Termin: Vårterminen 2013
Handledare: Linde Lindkvist
Omfång: 12430 ord

”Sverige behöver inga apartheidlagar, det behövs inga lagar som tvingar invandrarna att bo på vissa ställen. Det är ju ändå så att alla svartkallar bor för sig, så det blir ändå så som det var i Sydafrika. Förstår du mannen, så man kan ju säga att Hammar-kullen eller Hjällbo är som Göteborg Soweto... men det finns en skillnad- vi har ingen Mandela”.¹

---

¹ Lidskog, Rolf och Deniz, Fuat. Mångkulturalism: socialt fenomen och politisk utmaning s.76

Abstrakt

Januari 2009 publicerade Centrum för Asymmetriska Hot och Terrorismstudier (CATS) vid försvarshögskolan i Stockholm rapporten "Hot mot demokrati och värdegrund- en lägesbild från Malmö". Syftet med min uppsats är vad för slags kunskap rapporten hjälper till att skapa och förmedla gällande människorna i Rosengård. Detta ska jag göra genom att analysera rapporten ur två perspektiv. Det första är att undersöka om det görs en uppdelning i form av "vi och dem" i rapporten och det andra är att undersöka representationen i rapporten och undersöka vem det är som representerar studieföremålen i den. En annan viktigt fråga att undersöka är vad den här typen av kunskap kan leda till gällande människorna på Rosengård.

Utifrån min analys och undersökning av vad kunskapen kan leda till, kommer jag fram till att rapporten har en "Vi och dem" uppdelning och att representationen i rapporten inte är rättvis enligt min teori. Dessa kunskaper som skapas bidrar till problemen (bland annat segregation och utanförskap) som tycks existera på Rosengård.

Nyckelord: "Vi och dem", representation, kunskap, segregation, generalisering och "Subaltern"

Abstract

In January 2009 the center for Asymmetric threats and Terrorism Studies (CATS) at the national defence college in Stockholm, published a report called "Hot mot demokrati och värdegrund- en lägesbild från Malmö". The purpose of my essay is to understand what kind of knowledge the report creates about people living in Rosengård (referred to a suburb in Malmö). In order to understand this, I will analyze the report from two perspectives. Firstly I will examine if there is a divided "us and them" vision in the report and secondly I will examine who represents the people living in Rosengård in the report. Another important question is that what the created knowledge can lead to regarding the people living in Rosengård.

Based on my analysis of the reports implications, I come to the statement that the report has a divided "us and them" vision and that the representation is not fair according to my theory. This created knowledge, contributes to the problems (segregation and isolation) which seem to exist in Rosengård.

Keywords: "Vi och dem", representation, kunskap, segregation, generalisering and "Subaltern"

Innehållsförteckning

Citat		2
Abstrakt		3
Abstract		4
Innehållsförteckning		5
1	Inledning	7
1.1	Tidigare forskning	8
1.2	Avgränsning	11
1.3	Syfte och frågeställningar	12
2	Metod och material	13
2.1	Diskursanalys	13
2.2	Material	15
2.3	Källkritik	17
3	Teori	18
3.1	"Vi och dem"	18
3.2	"Representation"	20
4	Rapporten	22
4.1	Kort om rapporten	22
5	Analys	24
5.1	"Vi och dem"	24
5.2	"Representation"	30
6	Kunskapen i praktiken	36
7	Slutdiskussioner	42
7.1	Förslag till fortsatt forskning	44

8	Epilog	45
	Referenser	47
	Litteratur	47
	Övrigt referensmaterial	48

1 Inledning

När vi talar eller skriver om något använder vi ord och olika beskrivningar som förklarar det vi talar om. De ord och beskrivningar vi använder för ändamålet utgör tillsammans en beskrivning. Våra beskrivningar påverkas av en diskurs som är en struktur av kunskap och makt som styr hur vi agerar och ser på världen.² På grund av diskursen använder vi ord och beskrivningar som passar in i den beskrivningen som vi själva tycker acceptera. På så sätt skapar diskurser våra åsikter och vår verklighet av världen. Dessa diskurser påverkar även vårt sätt att beskriva och tala om varandra. Det är alltså tack vare de sociala förhållanden som finns i samhället som vi tycker och tänker på ett visst sätt om olika saker.³

Hur diskurser påverkar vårt förhållningssätt till verkligheten kan studeras i olika sammanhang. Mitt intresse har alltid kretsat kring Sveriges mångkulturella samhälle och vilka utmaningar samhället har eftersom det finns så många olika kulturer som samexisterar. Det mångkulturella Sverige beror på invandringen till landet som har skett i flera decennier.⁴ När människor flyttar tar de med sig sina levnadssätt (kultur, normer, värderingar) och när olika kulturer möts måste alla anpassa sig till denna nya situation.⁵

Ett exempel på en utmaning är rapporten "Hot mot demokrati och värdegrund- en lägesbild från Malmö" som publicerades den 28 januari 2009 av Centrum för Asymmetriska Hot och Terrorismstudier (CATS) vid försvarshögskolan i Stockholm.⁶ Rapporten skrevs på en begäran av regeringen och syftade till att "genomföra en kunskapsöversikt

---

³ Bergström, Göran, Boréus, Kristina (red), *Textens mening och makt : metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2005, s.326

⁴ Lidskog, Rolf och Deniz, Fuat. *Mångkulturalism: socialt fenomen och politisk utmaning*, 2009, s.11.

⁵ Ibid s.80 och Andersson, Dan-Erik, Modée, Johan (red.), *Mänskliga rättigheter och religion*, 2011, s.80.

⁶ "Hot mot demokrati och värdegrund- en lägesbild från Malmö", Magnus Ranstorp, Josefin Dos Santos, Centrum för Asymmetriska Hot och Terrorismstudier (CATS), Försvarshögskolan, 2009.

om förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism och radikaliseriing.”⁷ Rapporten hade i uppgift att analysera utvecklingen av antidemokratiska krafter i det svenska samhället och på så sätt få kunskaper om hur man kan motverka hot mot demokratin.⁸ Författarna till rapporten valde att göra en kvalitativ undersökning med intervjuer som metod. Det var dessa intervjuer som låg till grund för analysen av situationen på Rosengård.⁹ Intervjuerna gjordes med 30 olika personer från polisen, skolförvaltningen och socialförvaltningen för att få ett tydligt underlag till rapporten.¹⁰

Vad jag ska undersöka är vilken kunskap som rapporten hjälper till att skapa och förmedla. Den analysen är sedan en grund för en reflektion kring vilka faktiska konsekvenser den kunskapen om Rosengård kan ha för människorna som bor där.

1.1 Tidigare forskning

Tidigare har det forskats ganska mycket om Rosengård i böcker och i uppsatser. Jag kommer beskriva ett antal som är relevanta för min uppsats. Jag kommer beskriva dem kort, vad de har bidragit till forskningen kring Rosengård och därefter diskutera hur min forskning skiljer sig från deras arbete.

Den närmaste uppsatsen till min ”Vi och de andra-En postkolonial studie av Rosengårdsrapporten och debattartiklar”. Av Hillevi House. I sin uppsats forskar hon kring vad det finns för idéer rörande den allmänna diskussionen om “invandrare”, “svenskar” och segregerade områden såsom Rosengård i Malmö.¹¹ Författaren försöker med sin uppsats visa att det finns en uppdelning mellan vi och dem i rapporten. Därefter undersöker hon om samma uppdelning finns i andra kontexter då hon väljer att analysera olika debattartiklar från olika dagstidningar som fokuserar på segregationsproblematik-

---

⁷ Ibid, s.3.

⁸ Ibid, s.3-4.

⁹ Ibid, s.19-22. Svaren på intervjufrågorna finns på dessa sidor.

¹⁰ Ibid, s.4.

¹¹ Hillevi House, ”Vi och de andra- En postkolonial studie av Rosengårdsrapporten och debattartiklar”, 2009, Lunds Universitet

ken. Hon använder diskursanalysen för att undersöka på vilket sätt invandrare presenteras i olika sammanhang. Hon tillämpar kunskapen hon får fram i en annan kontext och fokuserar på eventuella skillnader och likheter mellan rapportens diskurs och diskursen i diverse nyhetsartiklar. Teorier som används i denna uppsats är: postkolonialism; integration och kultur; hierarkiska världsbilder och intersektionalitet.

En annan uppsats som forskar kring Rosengård är Ellen Albertsdottir och Tara Moshizis uppsats "Blattar i blaskan- En postkolonial studie av bilden av De Andra i sydsvenskan". Uppsatsen fokuserar på och undersöker bilden av invandrare (icke-etniska svenskar) i sydsvenskans lokala nyheter med ett postkolonialt perspektiv genom en diskursanalys. Författarna skriver att invandrarna blir alltid De Andra som ständigt visas i sydsvenskan genom att skildras som annorlunda från den svenska normen. Författarna kommer fram till att de beskrivs ofta som icke-jämställda, passiva, offer och uppstår alltid i problematiska sammanhang.¹² Uppsatsen undersöker hur icke-etniska svenskar framställs i offentliga sammanhang. I detta fall är exemplet och utgångspunkten sydsvenskan. Därefter ger författarna förslag på hur man kan jobba för att ändra den produktionen och synen på icke-etniska svenskar i bland annat artiklarna.

Uppsatserna har båda visat att sättet att beskriva människor med utländskt bakgrund skiljer sig från beskrivningar av etniska svenskar. Rapporten var utgångspunkten för båda uppsatserna och sedan undersöktes nyhetsartiklar för att undersöka om samma kunskap förmedlas där. Båda kommer fram till att människorna från Rosengård skiljs från resten av samhället i rapporten såväl som i nyhetsartiklarna. Deras uppsatser är intressanta eftersom det öppnar upp för diskussioner om varför Rosengårdsborna beskrivs på det viset.

Per- Markku Ristilampi tar upp den historiska bakgrunden till uppkomsten av Rosengård i sin doktorsavhandling "Rosengård och den svarta poesin". Han menar att syftet med byggandet av Rosengård inte gav resultat och det gav en annorlunda effekt än förväntad. Redan från början visades tecken på dagens problem som segregation, utan-

---

¹² Ellen Albertsdottir, Tara Moshizi, "Blattar i blaskan- En postkolonial studie av bilden av de Andra i Sydsvenskan", 2005, Lunds Universitet

förskap och tillbakadragna människor. Han menar att det var på det sättet som bland annat dessa människor började förknippas med arbetslöshet, högt socialhjälp beroende och hög brottslighet. Detta skapade en gräns mellan Rosengård och resten av samhället. Han menar på att det var osäkerheten inför dem olika kulturerna bland etniska svenskar som skapade ett avstånd mellan människorna som bodde på Rosengård och resten av samhället. Generaliseringar och även okunskap bidrog till utvecklingen av problemet. På så sätt utvecklades en uppdelning och ett avstånd mellan de olika områdena. Bristfällig introduktion gjorde att icke- etnisk svenskarna höll sig undan ifrån integrationsmöjligheter menar han.¹³

De två uppsatserna och min uppsats har rapporten som sin utgångspunkt då vi analyserar den utifrån våra valda teorier. Vad vi sedan använder våra resultat till är det som skiljer oss åt. Vad min uppsats gör som är något nytt är att den först och främst undersöker en annan viktig fråga i rapporten: Rosengårdsbornas representation i rapporten. Jag kommer utgå ifrån Gayatri Spivaks perspektiv om ”the Subaltern” (de underlägsna) som hon menar sällan får möjligheten att representera sig själva, utan i stället måste representeras av andra. Hennes perspektiv kring representationsfrågan använder jag för att reflektera över Rosengårdsbornas representation i rapporten. Det är något som ingen har berört och diskuterat kring. Vem är det egentligen som representerar Rosengård i rapporten och på vilket sätt representeras de? En analys av den frågan skapar nya frågor och utvecklar forskningen i riktning mot en bättre förståelse av problemen.

Mot bakgrund av den analysen av rapporten reflekterar jag sedan kring hur kunskapen- som rapporten bidrar att skapa- kan påverka människorna som bor på Rosengård. Jag reflekterar kring hur kunskapen sätter spår i deras vardag och vilken betydelse rapporten kan komma att ha för dessa människors möjligheter inom karriär, utbildning och utveckling. Även denna fråga är viktigt eftersom det hjälper oss att se hur allt i samhället hänger samman och kan påverkas av varandra. Vad min uppsats bidrar med och gör är att den ställer nya frågor till rapporten och gräver djupare i kunskapen som

---

¹³ Ristilammi, Per- Markku, Rosengård och den svarta poesin: en studie av modern annorlundahet. Stockholm; B. Östlings bokförl. Symposion, 1994

skapas om Rosengårdsborna och hur den på ett faktiskt sätt påverkar dem. Det finns heller ingen forskning kring just hur kunskapen- som skapas om Rosengårdsborna i rapporten- faktiskt kan påverka människorna på Rosengård.

1.2 Avgränsning

Jag har valt att analysera fyra centrala passager i rapporten, som alla har bäring på de frågor som jag har valt att koncentrera mig på i min uppsats. Resten av rapporten sammanfattas väldigt kort så att läsaren får en bild av rapporten och vad den innehåller. Rapporten jämför Sverige med Danmark och Nederländerna för att försöka hitta eventuella mönster gällande antidemokratiska krafter i samhället. I rapporten ges det även förslag till åtgärder som enligt respondenterna är nödvändiga för att kunna förbättra situationen i Rosengård. Dessa delar har inte någon roll i min uppsats och kommer därför inte att beskrivas.

Rapporten blev bemött med mycket kritik. Exempelvis kritiserades det att det drogs för stora slutsatser på ett för klen underlag ”nämligen trettio intervjuer med främst personal inom polisen, skolan och socialförvaltningen.”¹⁴ Det kritiserades även att rapportens källmaterial förstördes. Då rapporten skrevs på en begäran av regeringen är det särskild viktigt att kunna granska rapportens vetenskaplighet. Men det går inte eftersom källmaterialet har förstörts.¹⁵ Kritiken har ingen större roll i min uppsats förutom att kanske på en personlig nivå undersöka om jag också kommer fram till samma saker. Kritiken är väldigt intressanta och det vore därför intressant att undersöka dem i uppsatsen. Men det hade blivit en helt annan uppsats med en annan karaktär och utgångspunkt.

---

¹⁴ Höök, Lovisa, ”Slutsatserna- och kritiken som följde”, Sydsvenskan, 2009.

¹⁵ Andersson, Gunnar, Johansson, Britt-Marie, Karlsson, Magnus, Persson, Anders, ”Nicander och Ranstorp okunniga om sociologisk metod”, Sydsvenskan, 2009.

1.3 Syfte och frågeställningar

Den grundläggande frågeställningen för min uppsats är vad för slags kunskap rapporten hjälper till att skapa och förmedla gällande människorna i Rosengård. Vad som är viktigt för mig då är hur människorna i Rosengård framställs i rapporten. Vad jag därför vill belysa med min uppsats är framförallt hur människorna på Rosengård beskrivs i rapporten och vem det är som beskriver dem. Den första delen koncentreras på rapporten, dess upplägg och vad den förmedlar. Den ger grunden till den andra delen som istället fokuserar på att använda kunskapen- som rapporten skapar och förmedlar- i praktiken och som reflekterar över hur diskursen i rapporten kan påverka Rosengårdsborna. Detta för att undersöka vad den här typen av kunskap kan leda till gällande människor på Rosengård.

Frågeställning:

- Vad är det för kunskap om Rosengård som rapporten hjälper till att skapa?
- Vad kan den här typen av kunskap leda till, gällande människorna på Rosengård?

2 Metod och Material

I detta avsnitt förklarar jag metoden som jag använder för att uppfölja syftet och därefter beskriver jag det material som används i uppsatsen.

2.1 Diskursanalys

En diskursanalys analyserar förhållandet mellan språket och det man skriver om.¹⁶ Det centrala för diskurser är vad det är som påverkar det sättet vi skriver på. Det är alltså hur vi använder språket som är det viktiga i en diskursanalys och det intressanta är att språk aldrig används på ett neutralt och objektivt sätt för att kommunicera.¹⁷ Våra åsikter och attityder påverkas av allt runt om kring oss. Av vårt umgänge, av media, av det sociala sammanhanget och även av det område vi bor på.¹⁸

När vi sedan skriver eller talar om något skapar vi kunskap om det vi talar om. Då skapar vi en verklighet av det vi beskriver med hjälp av den kunskapen som skapas.¹⁹ Det diskursanalysen gör är att den fokuserar på hur olika människor tolkar och producerar olika versioner av verkligheten och sedan hur dessa versioner etableras i vardagen som faktiska och objektiva.²⁰ Vad som bestämmer vad för kunskap som skapas är de ord och beskrivningar vi använder för att beskriva något. Även detta är en reflex av hur vi tänker om en viss sak och vad som anses vara normalt enligt oss själva. Därför skriver vi och beskriver andra utifrån oss själva (våra egna värderingar, normer och kul-

---

¹⁶ Sparrman, Hanna, 2009, s.14

¹⁷ Bergström, Göram, Boréus, Kristina (red.), 2005, s.326

¹⁸ Ibid

¹⁹ Sparrman, Hanna, 2009, s.14-15

²⁰ Ibid

tur).²¹ Med analyser av språkets konstruerade roll kan man synliggöra hur vardagen och samhället presenteras genom språket.²² Det är precis det jag ska försöka göra i min uppsats. Jag vill undersöka vilken kunskap rapporten skapar.

I min uppsats analyserar jag rapporten om Rosengård och finner en diskursanalys passande eftersom jag intresserar mig av vad för kunskap som rapporten skapar. För att komma fram till kunskapen undersöker jag vilka ord som författaren väljer att beskriva Rosengård och människorna som bor där med. Det är alltså diskursen i rapporten som med sin version av verkligheten formar någon slags verklighet av Rosengård. Detta skapar i sin tur en viss kunskap om området.²³ Det är just sådan kunskap som bygger upp och formar vår verklighetsuppfattning som påverkas av allt i vår omgivning. Den kunskapen skapar vår version av verkligheten.

Detta ska jag göra genom att fokusera på ord och attribut som används i olika beskrivningar. För att ge ett exempel så är det författarna till rapporten som har med deras uppfattningar om Rosengård skrivit rapporten. De har skrivit rapporten utifrån det perspektiv de har fått av området och det sociala sammanhanget. Läsarna får en uppfattning av Rosengård utan att de själva skulle behöva befinna sig i området och prata med människorna som bor där. Rapporten blir alltså läsarnas verklighet av Rosengård med hjälp av textens innehåll och kunskapen som skapas med hjälp av innehållet.

Det perspektivet tillämpar jag på rapporten som jag ska analysera. Frågor som väcks kring rapportens diskurs är hur Rosengård och människorna som bor där beskrivs med vilka ord och vem det är som beskriver och representerar dem när det skrivs om dem i rapporten. Med detta kommer jag i min uppsats lägga vikt vid hur man uttrycker sig i rapporten, vilka ord man använder vid olika beskrivningar.

Hur jag kommer att använda mig av diskursanalysen är att jag koncentrerar mig på den kunskap som rapporten hjälper till att skapa. Vilken kunskap hjälper rapporten att skapa gällande människorna på Rosengård? För att komma fram till detta fokuserar jag

---

²¹ Bergström, Göräm, Boréus, Kristina (red.), 2005, s.311-312

²² Sparrman, Anna, 2009, s.19

²³ Bergström, Göräm, Boréus, Kristina (red.), 2005, s.311

på och analyserar vilka ord och beskrivningar som används för att beskriva Rosengårdsborna. Därefter försöker jag reflektera över hur den kunskapen kan påverka människorna på Rosengård. Diskursens roll i min analys har alltså att göra med vilken kunskap om Rosengård som det skapas med hjälp av rapporten.

Jag är väl medveten om att användningen av diskursanalyser innebär att jag accepterar att verkligheten är skapad och att sanningen kan vara olika för olika personer. Problematiken kring detta blir hur jag själv förhåller mig kring den verklighet och sanning som jag som forskare skapar med min uppsats och att min uppsats skapar den rätta sanningen. Det viktigaste med diskursanalyser är att vara medveten om att det resultat man får fram och det kunskap man skapar endast är en uppfattning kring detta fall.

2.2 Material

Mitt primära material är rapporten skriven av Magnus Ranstorp och Josefine Dos Santos under namnet ”Hot mot demokrati och värdegrund- en lägesbild från Malmö”. Jag har analyserat fyra citat ur rapporten som presenteras i analysen. Dessa citat har valts eftersom de är relevanta för uppsatsens tematik och har bäring på frågor som jag bearbetar i min uppsats. De är även representativa för den kunskapen rapporten hjälper till och skapar. Deras relevans och vad de förmedlar kommer redovisas lite längre fram i uppsatsen.

I avsnittet där jag behandlar tidigare forskning kring ämnet har jag använt mig av två uppsatser. Den första är Hillevy Houses uppsats och den andra är Ellen Albertsdottir och Tara Moshizis uppsats.

Den andra delen som handlar om att sätta problemet i praktiken har jag använt olika böcker för att besvara den frågeställningen. Den första boken heter ”Mångkulturalismens utmaningar” skriven av Hans Ingvar Roth. Boken går främst igenom vilka problem ett samhälle har som innehåller olika kulturer som ska samexistera. Författaren tar upp globaliseringen som en stor anledning till invandringen som både har positiva och

negativa följder. Han menar att världen har blivit mindre men samtidigt större och det går inte att bara rikta in sig på lokala och nationella frågeställningar. I dagens samhälle behövs det att man har kunskap om överallt i världen, om alla kulturer och olika sorts människor. Boken tar även upp det ansvar olika myndigheter, organisationer och vi människor har gentemot dem människor som har invandrat till Sverige för olika anledningar, för deras integration och välmående i deras nya land. Han fokuserar på frågor kring etniska konflikter, migrationsvågor och kulturmöten. Jag har använt två andra böcker som utgår ifrån samma tema och bearbetar mångkulturalismens olika sidor.

Jag har använt dessa böcker för att kunna få en bra och mångsidig bild av mångkulturalismen i Sverige med dess olika aspekter. Böckerna är ”Hur mycket mångfald tål demokratin?” skriven av Andreas Johansson Heinö och ”Mångkulturalism: socialt fenomen och politisk utmaning” skriven av Rolf Lidskog och Fuat Deniz.

Den fjärde boken är ”Rosengård i medieskugga: Om medier som medel och hinder för integration” skriven av Lasse Sandström. Boken tar främst upp hur utvecklingen på Rosengård har varit och därefter beskrivs hur invandrare allmänt upplevs i Sverige och varför dem kan komma att ses annorlunda. En stor vikt läggs på hur Sydsvenskan under ett decennium från 1993 drev en månadstidning som hette tidningen Rosengård. Sandström utvecklar detta och går in på de etablerade medierna och beskriver deras sätt att skriva om Rosengård utan någon faktiskt kunskap om området. Det är just okunskapen som han driver som sin huvudpoäng. Han menar att det är där det brister och även där lösningen finns.

Den femte boken är Masoud Kamalis ”Varken familjen eller samhället” där författaren försöker komma åt ”invandrarungdomars” attityder till det svenska samhället och kulturen. Han undersöker hur mycket samhället och föräldrarna påverkar ungdomarnas åsikter och om det verkligen är deras egna uppfattningar om samhället.

Jag har även haft användning av två av ”Statens Offentliga Utredningar” som behandlar ämnen som integration, segregation och strukturell diskriminering. Dessa utredningar försöker komma åt det som har kommit att kallas för det ”misslyckade integrationspolitiken” och försöker förklara vad det är som har lett till dagens situation och på vägen behandlar dem ämnen och perspektiv som har påverkat integrationsprocessen i

samhället. Utredningarna är inte akademisk litteratur utan snarare i samma genre som Rosengårdsrapporten och är en utredning som regeringen gav i uppgift till författarna. Utredningarna har inte så stor roll i uppsatsen utan agerar främst som sidokällor som refereras till, ett fåtal gånger.

2.3 Källkritik

När man skriver uppsats och forskar kring ett ämne väljer man vart man söker sin information ifrån och på det sättet kan man alltid kritiseras att man redan från början vinklar sin uppsats åt en riktning. Detta är nödvändigt eftersom man måste avgränsa sig så att man verkligen går på det djupa med några få perspektiv. Men det kan man kompensera genom att undersöka olika perspektiv med sitt valda material så att tolkningen inte blir ensidig. Mitt val av utgångspunkter och material baseras i mitt tidigare intresse kring ämnet och vill därför tillämpa dem på rapporten för att undersöka rapporten utifrån dem perspektiven.

I mitt material har jag endast använt en bok som handlar om Rosengård. Resten av böckerna behandlar mångkulturalismen i Sverige och utmaningarna som följer med. Dessa böcker handlar specifikt inte om Rosengård men dem tar upp problemområden som finns kring kunskapen kring Rosengård (och liknande områden) och vad den kunskapen kan leda till. Böckerna kompletterar min uppsats eftersom dem tar upp problematiken som finns kring rapporten i det verkliga livet då dem beskriver olika problem som uppstår i ett mångkulturellt samhälle som Sverige.

Även dem statliga utredningarna berör och behandlar dem ämnen som jag finner relevant för min uppsats. Jag anser att dessa problemområden är applicerbara på problematiken som jag behandlar i min uppsats och är därför relevanta och används i den andra delen av uppsatsen som behandlar vad den kunskap- som rapporten hjälper till att skapa- kan leda till då jag sätter kunskapen i praktik.

3 Teori

I detta avsnitt beskriver jag de två perspektiv som jag ska använda som teoretisk verktyg för att analysera rapportens valda citat (som presenteras i analysen).

3.1 Vi och dem

Edward Said är en av många personer som har forskat kring konceptet ”vi och dem”. I sin bok ifrågasätter Edward Said förvrängningen av den icke västerländska världen som har blivit ett mönster. Han kommer in på relationen mellan västvärlden och den icke västerländska världen och beskriver det som européer och amerikaner traditionellt betecknar som *Orientalism*. Han själv har inte skapat begreppet utan det är begrepp som har skapats av mellanösternspecialister i Europa och Nordamerika.²⁴ Said menar att Orientalismen är ett resultat av osjälvkritisk granskning av sig själva. Han skriver att ”Orientalism was ultimately a political vision of reality whose structure promoted the difference between the familiar (Europe, West, ”us”) and the strange (the Orient, the East, ”them”)”.²⁵ Vad Said försöker göra i sin bok är att på ett kritiskt sätt förklara västvärldens förhållningssätt mot allt som inte är västvärlden.

Jag anser att hans förhållningssätt och det han kommer fram till är relevant för rapportens förståelse. Därför använder jag hans bok ”Orientalism” (1978)²⁶ som en utgångspunkt för att skapa min teori som jag sedan väljer att analysera citaten utifrån.

---

²⁴ Singh, Amardeep, ”An Introduction to Edward Said, Orientalism, and Postcolonial Literary Studies”, Lehigh University, 2004.

²⁵ Ibid

²⁶ Jag har använt en översättning av Edward Saims bok: Said, Edward, W; översättning: Sjöström, Hans O ; förord: Kahle, Sigrid. Orientalism., 1993.

Edward Said skriver att européerna kom i kontakt med de andra delarna av världen (bland annat mellanöstern) som var mindre utvecklade under kolonialismen. Han menar att redan från den tiden började det som vi idag kallar för en ”vi och dem” -uppdelning. Då handlade det mer om den vita mot den svarta, öst mot väst, de civiliserade mot dem ociviliserade. Det viktigaste här är att européerna delade upp världen i två delar genom en konstgjord gräns som de själva skapade.²⁷ Detta skedde genom att definiera människor som inte var lika dem på andra sätt än sig själva. Olikheterna på kulturerna gjorde att kulturerna ställdes mot varandra och inte bredvid varandra. På så sätt skiljde de sig ifrån andra kulturer genom att definiera både sig själva när de andra kulturerna definierades. Det viktigaste här är att det var européerna, de vita som blev de överlägsna eftersom det var de som fick makten. Det var deras kultur som var den bästa. På det sättet blev allt som hade med européerna att göra det normala, positiva och allt skulle vara enligt deras uppfattning.²⁸ De definierade andra människor och kulturer utifrån sina egna mått. På det sättet skapades stereotyper, fördomar och till slut var det européerna som talade både för sig själva och för dem som inte var européer.²⁹

Detta perspektiv om ”Vi och dem” vill jag tillämpa på rapporten för att undersöka på vilket sätt den typen av uppdelningen syns i rapporten. Said förklarar ”vi och dem” begreppet betydligt djupare då han har skrivit en hel bok om det. Jag har skapat en teori utifrån hans bok som motsvarar det jag ska analysera.

Jag kommer att utifrån Suids perspektiv undersöka om rapporten skiljer på människorna som bor i samma samhälle i form av ”vi och dem”. Finns den kunskapen som Said beskriver i sin teori i rapportens framställning av Rosengårdsborna?

Ett ”vi och dem” perspektiv har en stor betydelse på hur man ser på människor som inte lever och tänker på samma sätt som en själv. Vi människor har olika sätt att se på vad som klassas som normalt, då vi är uppfostrade på olika sätt och med olika kul-

---

²⁷Said, Edward, W; översättning: Sjöström, Hans O; förord: Kahle, Sigrid. Orientalism. 1993, s. 9 och 45

²⁸Ibid, s.3

²⁹Ibid s.5

turer.³⁰ När man tänker i “vi och dem” termer skapar man ett avstånd mellan människorna menar Said. Det som räknas som “vi” eller “vår” är automatisk det som är rätt, vanligt och kanske normalt. Allt annat som då blir ovanligt och fel blir i sin tur “de” och “deras”.³¹ Det blir alltså “vi” som definierar oss själva och även “de andra” vilket väldigt snabbt skapar ett problem. “Vi” analyserar, dömer, ser på “de andra” utifrån vårt eget tankesätt, vår egen kultur. Jag kommer att fokusera på ord som beskriver Rosengårdsborna i rapporten. Bland annat ord som frustration, ilska, ångest, rädsla och hopplöshet. Det jag vill undersöka är om och på vilket sätt detta speglas i rapporten.

3.2 Representation

Ett annat viktigt perspektiv som jag vill lyfta fram är representationen i rapporten. Vilka är det som talar om Rosengård? Det är alltså frågan om vilka människor som representerar Rosengård i rapporten eftersom rapporten studerar just dem. För att analysera rapporten ur det perspektivet har jag valt Gayatri Spivaks text “Can the Subaltern³² speak?” (1988)³³ som utgångspunkt och använder hennes studie för att analysera representationen i rapporten.

I sin text förespråkar Spivak att göra plats för ”dem andra” att existera. Hon menar inte att ”the Subaltern” inte försöker tala utan snarare att de inte uppnår den nivån i dialogen för att få ordet. Hon menar också att genom att någon annan representerar studieföremålet, går man emot dem eftersom man inte ger dem utrymmet för att tala och bli hörd.³⁴

---

³⁰ Ibid

³¹ Ibid

³² Begreppet ”Subaltern” används av Gayatri Spivak där hon beskriver dem underlägsna med ”the Subaltern” när det gäller de olika minoritetsgrupper som inte får möjligheten (makten) att tala om sig och representera sig själva. Denna möjlighet tas ifrån minoriteten när dem istället representerar av majoritetsbefolkningen.

³³ Spivak, Chakravorty Gayatri; Nelson C, Grossberg L (eds), ”Can the Subaltern speak?”, *Marxism and the Interpretation of Culture*, Macmillan Education: Basingstoke, 1988.

³⁴ Kilburn, Michael, ”Glossary of Key Terms in the Work of Gayatri Chakravorty Spivak”, 1996.

Spivaks utgångspunkt är att alla människor ska representera sig själva eftersom ingen annan kan relatera till dem och tala om dem med något annat än sina egna paradig. Hon forskar kring hur människor som inte får möjligheten att representera sig själva, representeras. För att undvika att särskilja på människors kön, etnicitet, klass och vart dem bor på använder hon ordet ”Subaltern”. Där människor som inte har makten och möjligheten att representera sig själva har just det gemensamt: att dem inte får representera sig själva. Hon menar att kring sammanhang där det talas, skrivs eller diskuteras om exempelvis den tredje världen ska man först och främst göra det genom tredje världens egna mått och inte med andra kulturers mått eftersom det inte har någon relevans.³⁵ För det andra är det den tredje världen som ska få göra sin röst hörd och få representera sig själva. Ingen annan har rätten och kunskapen till att representera dem och om dem gör det produceras det fel kunskap om den tredje världen. Huvudpoängen är att alla ska få tala för sig själva och representera sig själva.³⁶ I tredje världens fall menar Spivak att det är alltid väst som representerar den tredje världen och då får dem inte göra sina röster hörda. Hon menar att väst aldrig kommer att kunna representera den tredje världen på ett korrekt sätt eftersom de aldrig kan förstå och relatera till dem.³⁷ Det viktigaste med Spivaks poäng är att låta studieföremålet representera sig själva eftersom ingen annan har rätt kunskap för att göra det.

Spivak skriver att “de andra” som automatisk blir de underlägsna (Subaltern) inte får möjligheten att tala för sig själva. Det finns alltid någon annan som representerar dem, just för att dessa människor är “de andra” och därför får inte möjligheten att höja sin röst. Utifrån den grunden menar hon att ”the Subaltern cannot speak”.³⁸ Eftersom jag använder Spivaks teori som utgångspunkt för representationsperspektivet i rapporten, vill jag även undersöka om hennes slutsats stämmer även i rapporten. I detta fall om Rosengårdsborna har makten och möjligheten att representera Rosengård och sig själva.

---

³⁵ Ibid s.66

³⁶ Ibid s.70, 84

³⁷ Ibid s.83

³⁸ Ibid s.104

4 Rapporten

I detta avsnitt kommer rapportens innehåll beskrivas för att läsaren ska få en insikt av vad rapporten tar upp.

4.1 Kort om rapporten

I början av rapporten beskrivs rapportens syfte (att belysa den islamistiska extremismen som finns på Rosengård³⁹) och vilka organisationer författarna har samarbetat med för att på bästa sätt få en så detaljerad bild av situationen som möjligt. Dessa organisationer är Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Säpo och Malmö kommun.⁴⁰ Det förklaras hur dessa organisationer har bidragit till rapporten och hur de har arbetat under tidens gång.

De intervjuer som utgjorde rapportens grund, gjordes med 30 olika personer ifrån polisen, skolförvaltningen och socialförvaltningen för att få ett tydligt underlag till rapporten.⁴¹ Av dessa respondenter var två representanter från polismyndigheten i Skåne län, tre stycken från Säpo, två stycken från närpolisen i Rosengård, fem stycken från socialtjänsten, fyra stycken från skolan, fem stycken från akademiska världen och slutligen nio representanter från områden som arbetar mot utsatta ungdomar och brobyggande verksamhet.⁴²

Intervjumetoden var ”Delphimetoden” som innebär att man med fördjupade frågeformulär samlar in kunskap av oberoende sakkunniga för att på det sättet uppnå slutsat-

---

³⁹ Ranstorp, Magnus; Dos Santos, Josefin; 2009 s.2-3

⁴⁰ Ibid, s.3

⁴¹ Ibid, s.4

⁴² Ibid, s.7

ser. Personer som intervjuades, valdes ut på grund av deras kompetens och yrke för att på bästa sätt ge en verklighetsbaserad bild av Rosengård. Deltagarna skulle ge sina åsikter och så många konkreta exempel som möjligt.⁴³

Rapporten börjar med att beskriva de faktorer som tycks orsaka problemen som existerar på Rosengård. De skiljer på interna och externa faktorer. Den enda externa faktorn som författarna fann i respondenternas svar är den så kallade ”the singel narrative” som främst syftar på Irakkriget.⁴⁴ Vad som tas upp med Irakkriget är egentligen det övergrepp mot muslimer som sker i Afghanistan, Irak och andra konflikter som väst tycks ha orsakat. Det viktigaste med detta att de krigsdrabbade som då befinner sig i Rosengård lider av frustration, ilska, rädsla och ångest. Detta används då för att beskriva att dessa trauman återspeglas i skolan där ungdomar blir föremål för socialtjänsten och eller polisens insatser.⁴⁵

De interna faktorerna som tas upp som orsaker till problemen är segregation och utanförskap men även trångboddheten, bemötandet av nya invandrare, radikala grupper, kulturföreningar och skolan.

---

⁴³ Ibid

⁴⁴ Ibid, s.12

⁴⁵ Ibid

5   Analys

Jag har valt att analysera fyra centrala citat ur rapporten som har bäring på frågor som handlar om representationen i rapporten och vi och dem uppdelningen. Det är diskursen i rapporten som kommer att analyseras för att sedan undersöka om och på vilket sätt dessa perspektiv finns i rapporten.

5.1   Vi och dem

*”Den främsta externa drivkraften som identifierades handlar om det som brukar kallas ”the single narrative”. I första hand gäller det Irakkriget och i andra hand det som många muslimer uppfattar som Västvärldens övergrepp mot muslimer i Irak, Afghanistan och i andra regionala konflikter. Frustration och ilska i kombination med rädsla och ångest förekommer ofta hos individer med bakgrund från konflikthär-
dar såsom Irak, palestinska områden, Libanon och Somalia. Trauman från dessa konfliktområden åter-
speglas ofta på skolgårdar och bland de individer som blir föremål för socialtjänstens och polisens insat-
ser. Barn och ungdomar är en särskilt sårbar målgrupp för påverkan från radikala krafter. Komplicerade
identitetsfrågor som att stå emellan två mycket olika kulturer – där man varken känner tillhörighet med
Sverige eller sina föräldrars ursprungsland – förstärks ofta med upplevelser av utanförskap, marginali-
sering, sysslolöshet och avsaknad av framtidstro.”⁴⁶*

Citatet börjar med att förklara vad problemet som uttrycks på skolgårdar beror på. De ord som används för att ta upp problem och hur författarna väljer att belysa problemet förmedlar en viss information och kunskap. En tydlig ”vi och dem” distinktion uppstår när författarna förklarar att det är frustration och ilska som gör att barn och ungdomar skapar problem på bland annat skolgårdar. Att ”muslimer uppfattar som Västvärldens

---

46 Ibid, s.12

övergrepp mot muslimer i Irak, Afghanistan och i andra regionala konflikter” bidrar till *frustrationen* och *ilska* hos ungdomarna. Dessa attribut är typiska beskrivningar (enligt Said) av ”de andra” och på så sätt är de olika ”oss”. Samtidigt framställs ”vi” som motsatsen. Precis som Edward Said skriver används dessa ord för att sedan definiera ”oss” själva.⁴⁷ I detta fall är ”de” ilska, frustrerade och har ångest. ”Vi” är allt ”de” inte är. Det är även på det sättet som orsaken till problemen förklaras, alltså att det är invandrarnas (deras) egna fel. Det är ”de” som är frustrerade och ilska på ”västvärldens övergrepp mot muslimer”. Som jag beskrev i metodavsnittet bidrar språkbruket till att forma verkligheten. Genom att använda ord som frustration, ilska och ångest produceras kunskapen att dessa människor lider av dessa attribut och läsaren förutsätter att alla människor på Rosengård är på det viset.

Andra ord som används är rädsla och ångest som sätter likhetstecken med människor som har upplevt trauman i områden; Irak, Palestina, Libanon och Somalia. Här är ett tydligt exempel på vilka som är ”de andra” och varför de skiljer sig från oss. Dessa människor kommer ifrån konfliktdrabbade länder till Sverige för att ”vi” har det bättre och kan hjälpa dessa människor bort från konflikten ”där borta”. Detta stöds av Saida teori där han beskriver att det är på detta sätt som väst skiljer sig själv från ”de andra” eftersom här tas trauman upp som bara finns ”där borta”, hos ”de” och det är bara ”de” som upplever det. Said menar att det är sådana beskrivningar och åsikter som kanske omedvetet, delar världen i ”öst och väst” eller occidenten och orienten som han själv uttrycker det som i detta fall skiljer Rosengård från resten av samhället.⁴⁸

Vidare tillämpas en vi och dem- uppdelning genom särskiljningen när det skrivs att dessa trauman återspeglas på skolgårdar där socialtjänsten och polisen får rycka in för att hjälpa till. Detta beskriver med andra ord att ”de” till skillnad från ”oss” får ofta hjälp av dessa tjänster eftersom de inte kan hantera sin ilska och frustration själva. Därför behöver de hjälp av ”oss”. Detta sätt att skriva på skapar en tanke att alla Rosengårdsungdomar (invånare) är frustrerade på det svenska samhället och att de i princip

---

47 Said, Edward, W; översättning: Sjöström, Hans O, 1993, s.3

48 Ibid, s.38, 41

kan vara kapabla till allt möjligt. Svenskheten blir i detta stycke motparten till det som beskriver invandrarna vilket på ett automatiskt sätt gör att resten av samhället blir den goda parten eftersom det är de som vill hjälpa till och förbättra ”de andras” situation. Att skriva på det sättet kan även vara ett sätt att visa att den ”goda svensken” eller den snälle ”västerländske” räcker ut sin hand för att hjälpa den personen som kanske på något sätt är underlägsen eftersom den skapar problem i första hand för sig själv. Därför behöver den hjälp av oss för att klara sig.

Ett exempel på ”hjälpen” är den förklarade socialtjänster eller polisiära insatser som rapporten tar upp. Här är det viktigt att poängtera att ”de” får hjälp av ”oss” och att ”de andra” framställs då som den svage som låter känslorna (av trauman) ta över. Said menar att det är på det sättet som ”den andre” ses som den svage precis som det framställs här.

Därefter tas de olika kulturerna upp och att dessa barn står mellan två kulturer ”där man varken känner tillhörighet med Sverige eller sina föräldrars ursprungsland”. Här finns ytterligare ett exempel på hur författarna skiljer på orientalismen i de västerländska kulturerna och de österländska kulturerna. Med detta menas att dessa två kulturer är varandras motsatser eftersom de i texten sätts mot varandra. Här skiljer man på ”vi” och ”dem” på ett tydligt sätt då det är tal om olika kulturer. Det är ”de” som varken känner samhörighet med den svenska kulturen och med föräldrarnas kultur. Fokus sätts på invandraren som är olik ”oss”. Att kulturskillnader tas upp kan vara ett omedvetet sätt att skylla ifrån sig och få det att låta som att det inte är vårt fel och ansvar eftersom dessa problem finns på grund av invandrarnas trauma från den tiden ”de” bodde ”där borta”.

Som Edward Said uttrycker det: genom att beskriva ”de andras” egenskaper definerar man sig själv också vilket i detta fall tas det upp för att förklara att vi inte har något gemensamt. På det sättet skiljer man på kulturerna och värderar sin kultur lite högre än ”de andras”.⁴⁹

---

49 Ibid, s.43

En annan sak som kommer med kulturkrocken eller kulturproblemen är att vi ser på vår egen kultur på ett annat sätt än ”den andres” kultur. Här visas det på ett tydligt sätt att den gemenskapen bland människorna inte finns och vi skiljer på ”vi” och ”dem” just eftersom vi skiljer på människor som alla bor i Sverige. När ”vi” säger att dessa människor varken känner samhörighet med den svenska kulturen och med sina föräldrars kultur är det motsatsen till att hjälpa dessa människor in i samhället och få de att känna samhörighet. Här kan vi med hjälp av ett diskursperspektiv se vilken makt språkbruket har där man kan skapa kunskap genom att använda ett par ord som bildar meningen ”*där man varken känner tillhörighet med Sverige eller sina föräldrars ursprungsland*”. Kunskapen här är att Rosengårdsborna får reda på att dem inte tillhör Sverige.

”Enligt respondenterna utgör utanförskapet och segregationen i Malmö ett väldigt stort problem. Det finns ungdomar i Rosengård som aldrig har varit inne i Malmö city och som inte känner till något annat än det område de bor i vilket skapar en känsla av hopplöshet och frustration inför framtiden. Det finns även vuxna, speciellt kvinnor som aldrig har rört sig utanför Rosengård och de lever då kvar i en ond spiral av arbetslöshet, brist på utbildning och integrering i samhället. Detta förstärker en upplevd känsla av att man inte tillhör det svenska samhället. I vissa fall leder kombinationen av utanförskap, hopplöshet, frustration över bråkiga hemförhållanden och inget framtidshopp till att ungdomar skapar sig en identitet genom att ingå i en grupp där de får känna samhörighet. Det är då lätt hänt att de hamnar antingen på den kriminella vägen genom ungdomsgäng eller på den religiöst radikala vägen där andra former av missnöje mot samhället demonstreras.”⁵⁰

Stycket börjar med att uttrycka oro över att det finns människor som aldrig har varit inne i Malmö city och detta kan bidra till hopplöshet och frustration inför framtiden. Här visas det ett tydligt ”vi och dem” tänkande där ”de andra” (i detta fall invånarna i Rosengård) framställs som de i periferin. För att dessa ska skapa sig en framtid måste de komma ut ur periferin och söka sig in till ”oss” i centrum (i detta fall Malmö city). Detta visar på ett tydligt sätt att ”de” behöver och måste komma ut ur Rosengård. Detta för att få något framtidshopp och eliminera frustrationen, ilskan, den onda spiralen av arbets-

---

50 Ranstorp, Magnus; Dos Santos, Josefín; 2009, s.13

löshet (det nämns för vuxna), brist på utbildning och för att integreras i samhället. Med andra ord, för att lyckas i framtiden måste invånarna i Rosengård söka sig utanför området. Detta betyder i sin tur att ”de” måste anpassa sig till ”oss” i ”City”.

Det står uttryckligen att dessa människor inte kan integreras eftersom det enda de upplever är Rosengård, vilket framställs som något negativt eftersom ”de” inte blir som ”oss” och på det sättet är det de som förlorar på det genom att inte få en bra framtid. Det är de som får lida på grund av ”utanförskap, hopplöshet och frustration över bråkiga hemförhållanden”. Här kommer distinktionen mellan kulturen tydligt upp igen där ”invandraren” återigen ska anpassa sig till det svenska samhället och normen. Det går alltså inte att bo på Rosengård och ändå få en ljus framtid. Man måste flytta därifrån för att detta ska ske. Därefter uttrycks det att dessa människor inte känner samhörighet med det svenska samhället. Som Edward Said uttrycker det är genom att ta upp vad ”de andra” måste göra för att bli som ”oss” skiljer man på kulturerna och anser sin kultur vara lite högre än ”de andras”.⁵¹ ”Detta förstärker en upplevd känsla av att man inte tillhör det svenska samhället”. Återigen ser vi på ett tydligt sätt vad författarna vill belysa och skriva om. I detta fall är problemet att invånarna i Rosengård inte kommer in till ”Malmö City” och utanförskapet ligger då på människorna i Rosengård. Genom att ta upp orden ”Malmö” och ”City” försöker författarna säga att det är där problemet ligger.

Sedan tas det upp att det är även dessa orsaker som gör att dessa ungdomar söker sig till grupper där de känner en samhörighet med (för att skapa en gemensam identitet) som automatiskt (enligt respondenterna) blir den kriminella världen eller så hamnar de hos radikala grupper ”där andra former av missnöje mot samhället demonstreras”.⁵² Så ännu en gång är den stora anledningen att eftersom dessa ungdomar inte kommer in till Malmö City (centrum) känner de ingen samhörighet med resten av samhället och därför försöker hitta den samhörigheten och gemenskapen på annat håll och i detta fall hos radikala grupper. Här tas det upp att det är ”de” som på något sätt med dessa radikala grupper uttrycker kriminalitet mot samhället och det är där problemet ligger. Det är ”de”

---

⁵¹ Said, Edward, W; översättning: Sjöström, Hans O, 1993, s.45

⁵² Ranstorp, Magnus; Dos Santos, Josefin; 2009, s.13

som gör det mot ”oss”. På detta sätt skapas en distans mellan människorna ur ett ”vi och dem” perspektiv även om intentionen inte är det samma. Dessutom beskrivs problemet på ett sätt att alla ungdomar som inte känner samhörighet med samhället hamnar i dessa grupper. Som Said skriver associeras allt som några orientaler eller ”de andra” gör med en hel kultur, som en traditionell akt även om det vore en individuell akt.⁵³

Integrationsproblematiken tas upp vilket betyder att dessa människor (”de”) måste ändra på sig och deras sätt att leva vilket betyder att de kanske måste ändra på sina kulturvanor (gruppidentiteter) för att kunna integreras. Ännu en gång ligger Rosengårds problem på invånarnas utanförskap, hopplöshet, frustration över bråkiga hemförhållanden och inget framtidshopp (alltså egenskaper hos ”dem”). Alla dessa aspekter är problem som finns hos ”de andra” som ”de” måste ändra på men för att avverka problemen som hela samhället lider av. Detta kommer i uttryck bland annat genom att dessa människor måste flytta till Malmö City för att få ett framtidshopp och för att få en chans att klara sig. Det kommer även i uttryck genom att förklara dessa människor att de bor i periferin och kan därför inte vara delaktiga i samhällslivet (tillhör inte samhällslivet), lider av det onda arbetslöshets cirkel och för att det ska förändras måste de bland annat komma ut ur området lite oftare. Som Said skriver förutsätter man att ”de andra” ska ändra på sig för att likna ”oss” och för att få ett bättre liv.

Därefter ges den förklaringar till att ungdomar närmar sig de radikala grupperna eller hamnar i den kriminella banan. *”I vissa fall leder kombinationen av utanförskap, hopplöshet, frustration över bråkiga hemförhållanden och inget framtidshopp till att ungdomar skapar sig en identitet genom att ingå i en grupp där de får känna samhörighet.”* Här förklaras det återigen att det är bland annat känslan av utanförskap och hopplöshet som bidrar till att ungdomar vänder sig till radikala grupper för att känna en samhörighet och skapa sig en identitet. Detta förklaras i sin tur genom att säga att det är ”de” som känner sig utanför, alltså inte en i det svenska samhället (en av oss) och därför blir medlemmar av dessa radikala grupper.

---

53 Said, Edward, W; översättning: Sjöström, Hans O, 1993, s.43

Att Rosengårdsbornas ungdomar framställs i stycket som antingen kriminella eller radikalister. Det gör Rosengård till boven eftersom det är Rosengård som gör detta med invånarna. Motsatsen blir ännu en gång svensken som är lugn och som framförallt inte har dessa problem kring sig just för att de inte bor på Rosengård. På något sätt legitimeras detta som argument för att säga att detta är sättet att handskas med problemet på Rosengård och att det är där felet ligger och det är det som det ska fokuseras på. ”Vi har blivit upplysta, utbildade, jämlik och jämställda. Dom förblir- för evigt- vidskepliga, förtryckta och fanatiska”⁵⁴. Rosengårdsrapporten blir ett exempel på att den synen (som förmedlas med hjälp av citat) existerar i samhället om ”de andra” som avviker från ”oss”. Svensken blir välutbildad, frigjord och laglydig medan invandraren blir den lågutbildade, förtryckta och kriminella.⁵⁵ Så fort någon inte är som ”oss” blir ”vi” de bättre och ”de” automatisk de sämre. Återigen ser vi hur man med språket identifierar och definierar ”den andre” samtidigt som man definiera sig själv utan att uttryckligen behöva säga något om sig själv. Detta belyser även att det är ”vi” som har den makten i samhället för att definiera både sig själva men främst ”dem andra”.

5.2 Representation

Representationsproblemet syns redan i början av rapporten på grund av dem människor som är intervjuade inför rapportens fakta insamling. Representationsproblemet speglas även i texten vilket är det jag ska koncentrera mig på och belysa i den här delen.

”Två förändringar i beteende t ex ökad frekvens av moskébesök, radikalt förändrad religiös hängivelse i kombination med liknande krav på sin omgivning (syskon och

---

⁵⁴Mattis, Moa (red.), Orientalism på svenska. Stockholm: Ordfront i samarbete med Re:orien, 2005 s.11

⁵⁵ Ibid, s.12

skolkamrater t ex); starkt ökat "fritidsumgänge" med personer som delar samma extremistiska världsåskådning; tecken på att isolera sig från forna vänner och familjemedlemmar samt om de inte vill umgås med icke-muslimer. Två förändringar i de fysiska attributen (skägg, klädsel etc.) Utlandsresor till exempelvis Syrien, Jemen, Saudiarabien, Afghanistan, Pakistan, Nordafrika och som varar i längre perioder med diffusa syften. Förändrad konsumtion av media, t ex radikala hemsidor och chatterum på Internet, eventuellt ökat intresse för utländska TV-kanaler som grafiskt förmedlar våldsbilder från Irakkriget och andra oroshärdar. Fysiskt krävande idrottsaktiviteter – särskilt kampporter – i kombination med förhållanden ovan."⁵⁶

Enligt respondenterna är det dessa "symptom" som representerar det "farliga" och radikala i Rosengård. Alla som har att göra med sådana saker som nämns i stycken ovan har enligt respondenterna radikaliserats. På det sättet representeras Rosengård av "dessa" radikalister.

Det viktigaste som händer här är att det är "vi" som försöker definiera och identifiera det som bidrar till radikaleringen (respondenterna är "vi" i detta fall). Det är "vi" som försöker tillämpa dessa symptom på "de andra" för att hitta ett eventuellt mönster som skulle kunna vara problemet på Rosengård eller i alla fall en del av det. Som jag tog upp i metod avsnittet har språket makt över den som läser texten eftersom den hjälper till att forma en verklighet för läsaren.⁵⁷ Här är det dessa "symptom" som har den makten att beskriva Rosengård. På det sättet är det språket som förmedlar och producerar en viss kunskap om Rosengård i rapporten. Det är alltså med hjälp av respondenternas svar som dessa "symptom" fastställs.

I det fallet är det respondenterna som pratar om de radikaliserade och om problemen. Respondenterna är bland annat [...] *"fem representanter från socialtjänsten, fyra representanter från skolan, fem representanter från akademiska världen och slutligen nio representanter från områden som arbetar mot utsatta ungdomar och brobyggande verksamhet"* (Där har vi ett exempel på representationsproblem som förklaras lite längre fram).

---

⁵⁶ Ranstorp, Magnus; Dos Santos, Josefin, 2009 s.11

⁵⁷ Bergström, Göram, Boréus, Kristina (red.), 2005, s.311

Det är alltså dessa symptom som representerar Rosengård (eftersom syftet med Rosengårdsrapporten var att ”genomföra en kunskapsöversikt om förebyggande insatser mot våldsbejakande extremism och radikaliserings.”). Är det rättvist att dessa symptom, svar, problem ska få definiera och representera invånarna på Rosengård och framförallt muslimerna som bor på området? Detta skapar fördomar, stereotyper och rädsla bland folk som i sin tur bidrar till segregationen och gör det ännu svårare för människorna på Rosengård att integrera sig i samhället när de vet hur människor i övriga samhället ser och tänker om dem. Här uppstår det stereotyper som är ett stort problem som enligt Spivak skapar felaktig kunskap. Spivak skriver att ”intellectuals must attempt to disclose and know the discourse of the Society’s Other”.⁵⁸ Detta för att inga stereotyper ska skapas och för att verkligheten ska träda fram.

Dessa stereotyper är riktat till människor från länder med muslimska traditioner. Något som några få muslimer gör blir något typiskt för religionen och alla som är dess följare. Detta skapar och utvecklar någon form av rädsla och drar allas uppmärksamhet från verkligheten.⁵⁹ Dessa stereotyper spelar en viktig roll för självuppfattningen och våra relationer med ”dem andra”. På detta sätt sker det stora generaliseringar när det gäller invandrare och deras traditioner och normer.⁶⁰ Ur ett diskursperspektiv är språk aldrig ett neutralt och objektiva verktyg eftersom den präglas av författarens intresse. Som vi tydligt ser här, skapas det olika syn och stereotyper om ”den andra” och på det sättet skapas och förmedlas en viss kunskap

Ett annat problem som syns tydligt i rapporten är de grova generaliseringar som sker. I detta fall generaliseras symptom till radikaliserings som författarna anser finns i Rosengård. Frågan är då vem som har rätten att tala om radikaliserings i Rosengård för att det ska vara så nära verkligheten som möjligt. I teorin skriver Spivak att det är de som det talas om som ska förklara och tala om problemet.⁶¹

---

58 Spivak, Chakravorty Gayatri; 1993, s.66

59 Mattis, Moa (red.), 2005, s.72

60 Ibid s.92

61 Spivak, Chakravorty Gayatri; 1993, s.70

Ett annat exempel på generaliseringar är ”tvåra förändringar i de fysiska attributen (skägg, klädsel etc.) Utlandsresor till exempelvis Syrien, Jemen, Saudiarabien, Afghanistan, Pakistan, Nordafrika och som varar i längre perioder med diffusa syften”. Citatet kan förklaras på 1000 olika sätt men författaren väljer att skriva att dessa människor har radikaliserats. Citatet kan exempelvis förklaras genom att dessa människor längtar hem och reser till sina hemländer samtidigt som man ändrar utseende för att känna sig mer hemma

I det presenterade citatet får vi reda på vad som enligt ”oss” anses vara radikalisering vilket inte kan vara trovärdigt eftersom det är vi med ”våra” sätt att tänka, vår svenska kultur som definierar ”de andra”. Detta är ett tydligt representationsproblem eftersom de människor som denna kritik är riktad mot inte kommer till tals. Rapportens författare söker inte deras svar. Representationsproblemet här är att Rosengårdsborna inte kommer till tals och kan inte definiera och tala om det problem som kallas för radikaliserings. Så när människorna på Rosengård representeras av radikalister ges det upphov till förvrängda kunskaper som i sin tur utvecklas till olika stereotyper och förutfattade meningar.

“Personerna har varit fördelade på följande sätt: två representanter från polismyndigheten i Skåne län, tre representanter från Säpo, två representanter från närpoliserna i Rosengård, fem representanter från socialtjänsten, fyra representanter från skolan, fem representanter från akademiska världen och slutligen nio representanter från områden som arbetar mot utsatta ungdomar och brobyggande verksamhet.”

“I stora drag innebär Delphimetoden att man, genom fördjupade frågeformulär, samlar in kunskap från en panel bestående av oberoende sakkunniga. På så sätt uppnås effektivt en mängd slutsatser om ett särskilt komplext ämne. Valet av respondenter baseras både på kompetens och på den samhällsliga närhet deras yrke innebär”.⁶²

---

62 Ranstorp, Magnus; Dos Santos, Josefin, 2009, s.7

Som det beskrivs i citaten ovan har intervjuerna gjorts av tjänstemän vid polis, skola och socialförvaltningen som skulle vara "oberoende sakkunniga". Dessa SSP (social, skola och polis) medlemmarna har jobbat med varandra i Rosengård. På vilket sätt är de oberoende av varandra? På vilket sätt är de sakkunniga när det gäller Rosengård förutom kunskaper i sitt eget yrke?

Att det är fel personer som representerar Rosengård gör att det sprids informationen baserad på egentligen okunskap. Spivak menar att det sprids förvrängd kunskap eftersom det är någon annan som definierar "de andra" ur sitt eget perspektiv. Det är på det sättet som okunskap sprids enligt Spivak.⁶³ Det finns ingen riktigt kunskap om Rosengård i rapporten eftersom informationen och kunskapen grundas av människor som bara har jobbat på Rosengård i olika sammanhang. Men det som respondenterna påpekar är vardagsproblem. Men ingenstans ser vi att Rosengårdsborna kommer till tals för att förklara eller beskriva dessa vardagssituationer, utan det är andra människor som *delvis* har att göra med problemen.

Ett annat problem är att dessa människor som representerar Rosengård och som förklarar problemen i området beskriver situationen ur sitt eget perspektiv och grundar problemen i det som anses vara fel enligt dem. Men deras sätt att se på saker är inte det samma som människorna som bor på Rosengård. Detta betyder även att respondenternas svar börjar redan med fel grund och utgångspunkt. Ett exempel är "*två representanter från polismyndigheten i Skåne län, tre representanter från Säpo, två representanter från närpolisen i Rosengård[...]*." I detta citat ser vi att sju personer av de 30 som intervjuats har något med polisyrket och landets säkerhet att göra med. Detta ger ett automatiskt intryck av att människorna på Rosengård betar sig på ett sätt att de har haft mycket med poliser att göra och kanske därför är en fara. För att ta användning av Spivaks teori igen säger detta citatet att vi hör dessa människors röst angående problemen i Rosengård istället för att Rosengårdsborna ska komma till tals och själva tala om sitt område.

---

63 Spivak, Chakravorty Gayatri; 1993, s.66

Enligt Spivak ligger felet i att det inte är Rosengårdsborna som får tala för sig och representera sig själva. Det görs en del generaliseringar på grund av det eftersom det råder okunskap av de som istället talar för dem. Ord som radikaliserings, rätt och fel definieras ur ”vår” perspektiv med den kunskapen och definitioner används för att tala om och definiera ”de andra”.

Ett annat problem som även Spivak tar upp i sin teori är att när väst är de som ska definiera ”de andra” har de redan förutfattade meningar när ”den muslimska världen” presenteras.⁶⁴ Den kunskap om orientalism som finns används för att rättfärdiga och respektera sitt eget sätt att leva, tänka och peka ut att ”de andra” inte gör som ”oss” och som ”vår” kultur. Detta utvecklar en utdragen distinktion mellan ”vi och dem” eftersom fel personer definierar ”de andra” och för många blir det en verklighet.⁶⁵ För dem som inte har en uppfattning av Rosengård utifrån sina egna erfarenheter.

---

⁶⁴ Ibid, s.69

⁶⁵ Andersson, Åsa; Berg, Magnus; Natland, Sidsel. Där hemma, här borta: möten med Orienten i Sverige och Norge, 2001, s.225-226

6 Kunskapen i praktiken

I föregående avsnitt har jag försökt visa vad för kunskap om Rosengård rapporten hjälper att skapa. I detta avsnitt ska jag försöka visa vad den förklarade kunskapen kan leda till- gällande människorna på Rosengård- genom att omsätta kunskapen i praktik.

I rapporten används ord som ”*trauma, polisen och radikala krafter*”⁶⁶ för att beskriva människor på Rosengård som sedan också blir problemen på Rosengård. När människor från Rosengård då ser att liknande ord kopplas till dem, drar de sig undan från det övriga samhället och på så sätt ökar segregationen.⁶⁷ Dessa människor vill inte engagera sig i ett samhälle och med människor som dömer dem utifrån problem och som beskriver och kopplar dem med ord som ovan. Istället för att komma ut i samhället sluter de sig inåt, skapar en inkapslad identitet utan något intresse av att engagera sig och integrera sig i resten av samhället. Detta bidrar till deras sociala utanförskap.⁶⁸ De har inga andra alternativ förutom att vända sig inåt, mot den egna kulturen där dem känner sig trygga eftersom de inte känner sig välkomna nog för att komma ut i resten av samhället. Tanken att resten av samhället kan ha åsikten om att dem är ett problem, en börda för resten av samhället, att de ständigt avskiljs från resten av samhället och att deras brister ständigt påminns; påverkar dessa människors möten med andra människor.⁶⁹ Detta ger en känsla av att dessa brister används som orsaker till att de etniska svenskarerna inte integrerar sig i Rosengård. Detta begränsar på reella möten mellan människor med olika bakgrunder och olika områden av samhället vilket i sin tur leder till segregation då människorna skiljs åt ännu mer.⁷⁰ Detta kan ske vardagligt och kan ses i olika

---

⁶⁶ Dessa ord finns i citat nr 1.

⁶⁷ Anwar, Muhammad, Blaschke, Jochen och Sander, Åke (2004.) State Policies towards Muslim Minorities, 2004, s.281

⁶⁸ Ibid

⁶⁹ Sandström, Lasse. Rosengård i medieskugga: Om medier som medel och hinder för integration. 2005, s.19

⁷⁰ Andersson, Åsa; Berg, Magnus; Natland, Sidsel. 2001, s, 228

sammanhang. I skolan, vid jobb eller bostad sökande etcetera. Dessa människor får ingen möjlighet att göra ett första intryck vid exempelvis möte med arbetsgivare, lärare eftersom den personen vet redan hur exempelvis en ung man från Rosengård beter sig tack vare beskrivningar som diskursen gör i rapporten.⁷¹ Den kunskapen blir representativ för alla på Rosengård vilket gör det svårt för människorna som bor där att faktiskt kunna göra ett första intryck och representera sig själva som dem faktiskt är, exempelvis en ung man eller kvinna från Rosengård. På det sättet generaliseras det grovt då kunskapen gäller alla på Rosengård. Det man glömmer bort är att det finns fler saker som skiljer mellan människor som bor på Rosengård än som förenar dem.⁷²

Ett följdproblem är att den kunskapen kan komma att påverka dessa människors utbildnings- och sedan arbetsmöjligheter.⁷³ Ibland kan en arbetsgivare bestämma sig för att inte anställa en person från Rosengård då arbetsgivaren vill avstå från problem som tycks finnas kring en sådan person. Ett arbete utvecklar en person väldigt mycket när det gäller personens integration med samhället och möten med andra människor.⁷⁴ Arbetsökanden kanske då inte får ett arbete och därför får det svårt med integrationen i samhället. Detta leder till uppfattningar som bland ungdomar på Rosengård och icke-etniska svenskar allmänt har: ”Jose: Jag är chilenske, inte svenske, det kan du väl se [pekar på sitt huvud]? /.../ det spelar liksom ingen roll vad man gör, man blir aldrig svenskt, de [svenskarna] kommer aldrig att acceptera oss som svenskar, det vill vi inte heller. Vi är svartskallar, du vet”.⁷⁵ Det andra är ”Vad behöver jag skolan för? / .../ Du vet, i Sverige är det svårare för oss invandrare att få jobb. Svenskarna låter inte oss ta de riktiga jobben.”⁷⁶

Ord och beskrivningar som exempelvis ”*frustration, ilska, rädsla, ångest som förekommer hos individer med bakgrund från konflikthärdar såsom Irak, Libanon och So-*

---

⁷¹ Sandström, Lasse. 2005, s.19

⁷² Ibid s.81

⁷³ Orring, Anna, ”Segregation påverkar resultatet för alla”, Uppsala, 2007-02-23.

⁷⁴ Anwar, Muhammad, Blaschke, Jochen och Sander, Åke, 2004, s, 289

⁷⁵ Kamali, Masoud. Varken familjen eller samhället: En studie av invandrarungdomars attityder till det svenska samhället, 1999, s.52

⁷⁶ Ibid s.56

malia”⁷⁷ som beskriver Rosengård har budskapet att alla människor på Rosengård kommer ifrån konfliktdrabbade områden vilket är något negativt. Detta blir synligt och problematiskt då andra människor behandlar Rosengård som något avskilt från resten av samhället. Detta på grund av kunskapen och dem negativa beskrivningar som produceras om Rosengård med hjälp av rapporten där det anses att alla människor på Rosengård lider av dessa problem. Människor på Rosengård får inte ens möjligheten och tillfället att representera sig själva utan vi vet att alla som bor på Rosengård lider av ilska, ångest och frustration. Det är med sådana beskrivningar som vi skapar stereotyper och fördomar om en viss kultur eller område. Dessa åsikter resulteras senare i våra attityder och bemötande med personen med andra härkomster än det svenska.⁷⁸ Den personen i fråga får en helt annan identitet i ”våra” ögon än den han eller hon egentligen har.⁷⁹ Detta är enligt Spivak ett representationsproblem då personen inte representeras av sig själv utan av den bilden och identiteten som personen får i våra ögon.⁸⁰ Även att skriva på det sättet som kopplar dessa problem med människorna på Rosengård, gör att dem återigen drar sig undan. Detta blir ett avgörande för att inte delta i samhällets olika delar eftersom dessa platser inte är så välkomnande då man ser dessa människor som endast problem och inget annat än krigsoffer. På så sätt kommer dessa minoritetsgrupper långt ifrån majoritetsbefolkningen då de inte tar del av det svenska samhället utan bara befinner sig i Rosengård.⁸¹

Ett annat stort problem som den skapade kunskapen skapar och hjälper till att befästa är känslan av att dessa människor på Rosengård måste ändra på sig helt- på sin kultur, religion, vänner, deras hela identitet- eftersom allt som har med deras vardag att göra kritiseras genom det sättet det skrivs på. Ord och beskrivningar som *”hopplöshet, frustration, bråkiga hemförhållanden, arbetslöshet, brist på utbildning och integrering i*

---

⁷⁷ Ord och beskrivningar finns i citat nr 1.

⁷⁸ Gottman, Erving. ”Stigma and social Identity”, *Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity*. Prentice-Hall, 1963, s.15.

⁷⁹ Ibid, s.12.

⁸⁰ Med hennes teori som utgångspunkt där hon anser att korrekt representation endast görs vid kontakt med personen i fråga där den personen själv representerar sig själv.

⁸¹ Roth, Hans Ingvar. Mångkulturalismens utmaningar. 2005, s.28

samhället”⁸² tas upp som förklaring till problemen på Rosengård. Så för att dessa problem ska gå bort måste de ändra på sig för det är där problemet ligger. Den kunskapen bidrar till att dessa människor till slut ser sig själva som samhällets problem.⁸³ Här be-
fästs ett vi och dem uppdelning eftersom det är dem som måste ändra på sig och bli som oss för att samhället ska bli bra och för att dem själva ska må bra. Problemet med det sättet att skriva på och användning av dem orden är att människorna på Rosengård får en känsla av att dem inte duger så som dem är, utan måste ändra på sig för att passa in i den svenska normen.⁸⁴ Diskursen här är ett undagömt krav på assimilation vilket är ett stort problem. Kunskapen här förmedlar att dessa människor inte duger som dem är utan måste ändra på hela sin identitet för att få det bättre.

I boken ”Rosengård i medieskugga” beskrivs en händelse av en icke-etnisk svensk person. Citatet är: ”Om det planerade bombattentatet på Slottstadens skola (våren 2004 i Malmö) hade hänt i Rosengård hade tidningarna säkert blandat in al-Qaida och militanta muslimer”.⁸⁵ Jag tar upp citatet för att visa vad icke- etniska svenskar tror att etniska svenskar tycker och anser om dem. Det kanske är långsiktigt att bombhotet skulle kunna kopplas till al-Qaida men enligt citatägaren skulle det kunna hända om det hade skett på Rosengård just eftersom det finns en negativ kunskap om området. Kunskapen som rapporten skapar är ett exempel på en sådan negativ kunskap. Detta är ett typiskt exempel på varför segregationen ökar med tiden.⁸⁶ Med den irrelevanta och orätta kunskapen som allmänt sprids om människorna på Rosengård gör att människor på grund av liknande kunskaper inte är villiga att integreras med varandra.⁸⁷ Ett exempel på felaktig kunskap återigen i diskursen är ”[...] *ungdomar skapar sig en identitet genom att ingå i en grupp där de får känna samhörighet. Det är då lätt hänt att de hamnar antingen på den kriminella vägen genom ungdomsgäng eller på den religiöst radikala vägen*”⁸⁸.

---

⁸² Ord och beskrivningarna finns i citat nr 2.

⁸³ Sandström, Lasse. 2005, s.27

⁸⁴ Ibid, s.28

⁸⁵ Ibid s, 30

⁸⁶ Tottmar, Mia, ”Segregationen ökar stort i invandrartäta förorter”. 2009-09-26, Dagens Nyheter.

⁸⁷ Andersson, Åsa; Berg, Magnus; Natland, Sidsel. 2001, s.60

⁸⁸ Beskrivningarna finns i citat nr 2.

Problemet här skjuts på Rosengårdsborna där det är deras fel att dem känner sig isolerade. Detta signalerar även att människorna på Rosengård antingen är kriminella eller religiösa radikalister. Men det kan kännas hopplöst att argumentera emot sådan kunskap som är spridd i samhället. Istället drar man sig undan och isolerar sig från resten av samhället vilket i sin tur drabbar språkinläringen, engagemanget och viljan att komma ur Rosengård och upptäcka resten av samhället.⁸⁹ Samtidigt sprider detta även skräck bland resten av samhället och förmedlar att Rosengård är ett kriminellt eller ett religiöst radikalt område som naturligtvis är farligt.⁹⁰

Ett annat problem som finns i kunskapen som rapporten skapar är att den diskriminerar människorna på Rosengård då den exkluderar dem från resten av samhället.⁹¹ Den här typen av diskriminering kallas för strukturell diskriminering⁹² då den sker under sådana förhållanden att den legitimerar och normaliserar indirekta former av negativ särbehandling av människor.⁹³ Ett exempel är beskrivningar som *”Trauman från dessa konfliktområden återspeglas ofta på skolgårdar och bland de individer som blir föremål för socialtjänstens och polisens insatser. Barn och ungdomar är en särskilt sårbar målgrupp för påverkan från radikala krafter.”*⁹⁴ Ord som trauman och radikala krafter används för att beskriva människor från konfliktdrabbade områden på Rosengård. Att dessa människor beskrivs genom att vara konfliktdrabbade och lider av trauman gör att alla andra som inte bor på Rosengård blir motsatsen till detta. Detta sätt att skriva på gynnar majoriteten. Det ger dem överlägsenhet och makt. Detta skapar ett förhållnings-sätt som gör att människorna på Rosengård ses som underlägsna med tiden. I sådana processer använder den överordnade gruppen alltså förmågan att definiera ”de andra” som underlägsna.⁹⁵ Detta förstärker även Rosengårdsbornas utanförskap och marginalisering från samhället. Detta sätt att skriva på, ord som används som beskrivningar ger

---

⁸⁹ Sandström, Lasse, 2005, s.?

⁹⁰ Anwar, Muhammad, Blaschke, Jochen och Sander, Åke, 2004, s.267

⁹¹ SOU 2005:41. Bortom Vi och Dom-Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering. (red.) Kamali, Masoud-de los Reyes, Paulina s.32

⁹² Ibid

⁹³ Ibid

⁹⁴ Beskrivningarna finns i citat nr 1.

⁹⁵ SOU 2005:41. s.34

en motsats resultat än det som önskas; integrering. Kunskapen befäster en skillnad på människorna i samma samhälle.⁹⁶ Detta finns med hjälp av de ord och beskrivningar som används för att beskriva människorna på Rosengård som i sin tur skapar kunskapen om Rosengård som blir mångas verklighet av området.

---

⁹⁶ SOU 2006:73. Den segregeringande integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder (red.) Kamali, Masoud. s.10, 13, 95

7 Slutdiskussioner

Med min uppsats har jag kunnat konstatera vad för kunskap rapporten hjälper till att skapa och förmedla utifrån perspektiven kring ”vi och dem” och representation. Jag har i min analys visat på att diskursen i rapporten skiljer på människorna som bor på Rosengård och resten av samhället. Jag har även kunnat visa att Rosengårdsborna inte får representera sig själva vilket återigen signalerar en stark åtskillnad mellan ”Vi” och ”Dem”. Rosengårdsborna blir som Spivak skriver "the Subaltern", de underlägsna som inte får möjligheten att representera sig själva och på så sätt dela med sig av sin egen självförståelse.

Som Said beskriver i sin teori (att man beskriver sig själv genom att beskriva ”dem andra” och deras egenskaper) kunde jag konstatera att genom att beskriva Rosengårdsbornas egenskaper, beskrevs resten av samhället också. Genom att göra det visar man också att dessa egenskaper skiljer på ”oss” och ”dem”.

Enligt Spivak blir representationen av Rosengårdsborna rätt när de representerar sig själva. I rapportens fall baseras kunskapen ifrån 10-tals människor som inte har någon kunskap om dem olika kulturerna i området och som endast har haft kontakt med Rosengård under specifika förhållanden och inte på en vardaglig nivå. På så sätt är det dessa människor och problemen som beskrivs av dem som representerar Rosengård. Så när Spivak skriver att ”the Subaltern cannot speak” ser vi att det även stämmer för människorna på Rosengård då vi tydligt ser att invånarna inte kommer till tals och inte får representera sig själva. Istället är det ”vi” som inte har en intern kunskapsperspektiv för att definiera och representera människor som är ”the Subaltern”. Det är viktigt att se dessa människor som kapabla medborgare och inte som offer och låta dem själva få tala om sig själva.

Jag har även försökt visa hur den kunskapen som rapporten förmedlar, påverkar Rosengårdsborna. Det avsnittet visar hur viktigt det är att studieföremålen (läs: Rosen-

gårdsborna) representerar sig själva då det på ett annat vis sprider förvrängd kunskap om dem. Risken blir stor att man själv bidrar till dem fördomar och stereotyper som finns i samhället om i detta fall Rosengård. Därför har jag kunnat komma fram till slutsatsen att rapporten utgör själv (på grund av brist på rätt representation av studieföremålen och uppdelningen i rapporten) ett exempel på faktorerna till varför Rosengård skiljs ifrån majoritetssamhället och gör att dem inte känner samhörighet med resten av samhället. Det är på det sättet rapporten är skriven på och dem ord och beskrivningar som används för att beskriva Rosengårdsborna som bland annat bidrar till segregationen i området. Rapporten i sig är inte problemet men kunskapen som rapporten skapar är det problematiska. Den kunskap rapporten skapar har en negativ effekt på Rosengårdsborna på grund av resultatet. Hur kan det då förväntas av människorna på Rosengård att komma ut ifrån sin trygghet till ett samhälle som inte tycks välkomna dem?

En annan viktigt aspekt när det gäller kunskapen- som rapporten skapar- är hur andra människor som inte bor på Rosengård föreställer sig området efter att ha läst rapporten. För många blir rapporten en verklighet. För dem människor som aldrig varit på Rosengård eller inte har så mycket kontakt med icke- etniska svenskar blir rapporten deras verklighet av Rosengård. Vad dem tycker och tänker om Rosengård och människorna som bor där blir ett resultat av kunskapen som rapporten hjälper till att skapa.

En annan viktigt aspekt som oftast inte läggs märke till är att segregationen även sker i resten av samhället. Vi skapar ett samhälle som är tudelat vilket gör att även resten av samhället isoleras från Rosengård och integreras inte med andra kulturer som faktiskt finns där. Kanske är lösningen att fler etnisk svenskar behöver integrera sig i det mångkulturella Rosengård.

Rapporten kunde med denna fantastiska möjlighet erbjuda nya infallsvinklar och slå hål på fördomarna. Rapporten kunde även visa ett samhälle utan ett ”vi och dem” och istället försöka bidra något positivt till samhället och faktiskt försöka hitta lösningar till det segregerade samhälle vi har. Den kunde undersöka Rosengård ur ett inifrånperspektiv och inte ur ett dömande perspektiv. Därför skulle en utmaning vara att göra en undersökning utan någon uppdelning mellan vi och dem och istället verkligen fokusera på att identifiera och lösa problemen som finns. Den skapande kunskapen skulle kunna

ändras och ha en mer positiv påverkan på Rosengårdsborna och på så sätt motverka deras ovilja att integreras med resten av samhället. Jag tror inte att lösningen finns i böcker utan det ligger i samhällets händer och i våra attityder och samhället är vi; människorna. Lösningen finns hos oss.

7.1 Förslag till fortsatt forskning

Med hjälp av min uppsats kan man konstatera problemet på Rosengård. Mitt förslag till vidare forskning är att forska kring praktiska verktyg för att ta bort spänningen som finns mellan Rosengård och resten av samhället. Genom att forska kring varför dessa kunskaper och åsikter finns om Rosengårdsborna kan man hitta kärnan till lösningen. Med faktiska samtal, forska och undersöka vad Rosengårdsborna har att säga kan en vidare forskning vara en nära kontakt med människorna på Rosengård för att komma åt distansen mellan dem och resten av samhället. Kanske krävs det en ny utredning från regeringen för att lyfta upp och slå hål på fördomarna och andra invandrartäta samhällen. Det viktigaste är att detta kräver både viljan att integreras och viljan att låta integreras.

8 Epilog

Med min uppsats ville jag öppna ögonen för att vi människor inte ska acceptera och se allt som vi hör och ser som ren information. Det finns en intressant spänning mellan det vi tror oss veta och vad vi egentligen vet. Gränsen är väldigt smal och det är jätte lätt att tro att man vet mycket. Bara det i sig har stora konsekvenser eftersom man tänker och agerar utifrån sina kunskaper vilket syns i min uppsats.

Jag visste från början att jag skulle skriva om problematiken kring integration och segregation och allt som hör ihop med dessa ämnen. Jag tycker att det är viktigt att dessa frågor diskuteras allt mer i samhället. Jag använde rapporten som min utgångspunkt eftersom jag tyckte att den gav en god grund och var ett bra exempel på problematiken som jag hade i åtanke. Rapporten skrevs på en begäran av regeringen vilket gjorde det ännu mer intressant att undersöka vilken betydelse den har för människorna i Rosengård. Min förhoppning med denna uppsats är att öppna vägen för diskussioner kring hur människor allmänt påverkar varandras situationer. Med min uppsats vill jag bidra till forskningen kring en bra lösning för hela samhället där alla passar in.

Liknande kunskap som rapporten skapar skulle kunna finnas i media vilket gör det ännu viktigare att förstå hur olika kunskaper sätter spår i människornas vardag. Det är inte helt klart att vi människor kan se samband mellan hur texter är skrivna på- som rapporten- och segregationen som råder i olika ställen i landet. Därför var det viktigt för mig att fokusera på detta ämne för att kunna visa sambandet mellan kunskaper som finns i samhället och våra åsikter om något

Eftersom jag tyckte att vi och dem uppdelning och representationsfrågan är något som hela tiden berör och är aktuell varje gång det är tal om Rosengård ville jag lägga större vikt vid dessa ämnen och analysera rapporten med dessa perspektiv.

Jag är väl medveten om att det finns andra perspektiv man kan analysera rapporten med och fördjupa sig i. Exempelvis den ekonomiska faktorn i området eller utbildnings-

faktorn som skulle kunna vara minst lika intressant som dem ämnen jag har valt. Jag valde att lägga större vikt på ”mina” perspektiv främst för eget intresse och dels för att det är oftast på grund av dessa faktorer som Rosengård skiljs ifrån resten av samhället. Även eftersom jag på ett konkret sätt ville undersöka hur dessa två perspektiv påverkar området.

Jag har försökt att ge förslag på vidare forskning som skulle kunna gå ett steg närmare för att kunna lösa det stora problemet som är Rosengårds isolering från resten av samhället.

Problemet med rapporten har fram tills nu varit att rapporten inte har diskuterats öppet i media där andra människor än akademiker och politiker kan dela sina åsikter och på ett aktivt sätt visa hur negativa åsikter (som är presenterade i min uppsats) spelar roll i praktiken. Det är viktigt att dessa saker sker och får med sig många olika människor som möjligt så att en allsidigt och mångkulturell lösning ges. Precis som Sverige är- Ett mångkulturellt samhälle.

Referenser

Litteratur

- Albertsdottir, Ellen; Moushizi, Tara. ”Blattar i blaskan”: En postkolonial studie av bilden av de Andra i Sydsvenskan. Lunds universitet, 2005.
- Andersson, Dan-Erik; Modée, Johan. Mänskliga rättigheter och religion. Malmö, Liber, 2011.
- Andersson, Åsa; Berg, Magnus; Natland, Sidsel. Där hemma, här borta: möten med Orienten i Sverige och Norge. Stockholm: Carlsson, 2001.
- Anwar, Muhammad, Blaschke, Jochen och Sander, Åke. State Policies towards Muslim Minorities. Berlin: Edition Parabolis, 2004.
- Bergström, Göran, Boréus Kristina (red.), Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys, Lund: Studentlitteratur, 2005.
- Gottman, Erving. ”Stigma and social Identity”, Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity. Prentice-Hall, 1963.
- House, Hillevi. Vi och de andra: En postkolonial studie av Rosengårdsrapporten och debattartiklar. Lunds universitet, 2009.
- Johansson Heinö, Andreas. Hur mycket mångfald tål demokratin?: demokratiska dilemman i ett mångkulturellt Sverige. Malmö: Gleerups utbildning, 2009.
- Kamali, Masoud. Varken familjen eller samhället: En studie av invandrarungdomars attityder till det svenska samhället. Stockholm: Carlsson, 1999.

- Lidskog, Rolf och Deniz, Fuat. Mångkulturalism: socialt fenomen och politisk utmaning. Malmö: Liber, 2009.
- Mattis, Moa (red.), Orientalism på svenska. Stockholm: Ordfront i samarbete med Re:orient, 2005.
- Ranstorp, Magnus; Dos Santos, Josefin; ”Hot mot demokrati och värdegrund- en lägesbild från Malmö”, Centrum för Asymmetriska Hot och TerrorismStudier (CATS), Försvarshögskolan, 2009, s.1-37
- Ristilammi, Per- Markku, Rosengård och den svarta poesin: en studie av modern anorlundahet. Stockholm; B. Östlings bokförl. Symposion, 1994.
- Roth, Hans Ingvar. Mångkulturalismens utmaningar. Lund: Studentlitteratur, 2005.
- Said, Edward, W; översättning: Sjöström, Hans O; förord: Kahle, Sigrid. Orientalism. Stockholm: Ordfront, 1993.
- Sandström, Lasse. Rosengård i medieskugga: Om medier som medel och hinder för integration. Stockholm: Sellin & partner: Stiftelsen Institutet för mediastudier, 2005.
- Sparrman, Hanna, Den väsentliga vardagen: några diskursanalytiska perspektiv på tal, text och bild, Stockholm: Carlsson, 2009.
- Spivak, Chakravorty Gayatri; Nelson C, Grossberg L (eds), ”Can the Subaltern speak?”, Marxism and the Interpretation of Culture, Macmillan Education: Basingstoke, 1988, p: 66-111

Övrigt referensmaterial

- Andersson, Gunnar, Johansson, Britt-Marie, Karlsson, Magnus, Persson, Anders, ”Nicander och Ranstorp okunniga om sociologisk metod”, Sydsvenskan:
<http://www.sydsvenskan.se/opinion/aktuella-fragor/nicander-och-ranstorp->

[okunniga-om-sociologisk-metod/](#), Publicerat: 11-02-2009, [Senast besökt: 2013-05-30].

Höök, Lovisa, ”Slutsatserna- och kritiken som följde”, Sydsvenskan:
<http://www.sydsvenskan.se/malmo/slutsatserna--och-kritiken-som-foljde/>,
Publicerat: 30-01-2009 [Senast besökt: 30-05-2013].

Kilburn, Michael, ”Glossary of Key Terms in the Work of Gayatri Chakravorty Spivak”: www.english.emory.edu/Bahri/Glossary.html/, Publicerat: Våren 1996, [Senast besökt: 20-05-2012]

Orring, Anna, ”Segregation påverkar resultatet för alla”, Uppsala Nyhets Tidning:
<http://www.unt.se/upsala/segregation-paverkar-resultatet-for-alla-416557.aspx> Publicerad: 2007-02-23. [Senast besökt:2013-05-20]

Singh, Amardeep, ”An Introduction to Edward Said, Orientalism, and Postcolonial Literary Studies”, Lehigh University:
<http://www.lehigh.edu/~amsp/2004/09/introduction-to-edward-said.html>, Publicerat: 24-09-2004, [Senast besökt: 30-05-2013].

SOU 2006:73. Den segregeringande integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder (red.) Kamali, Masoud.

SOU 2005:41. Bortom Vi och Dom-Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering. (red.) Kamali, Masoud-de los Reyes, Paulina.

Tottmar, Mia, ”Segregationen ökar stort i invandrartäta förorter”, Dagens Nyheter:
<http://www.dn.se/sthlm/segregationen-okar-stort-i-invandrartata-fororter> Publicerad: 2009-09-26. [Senast besökt: 2013-05-06]